

iſtam torquem, & aliùs ſuſpēditur hiſ additiſ: plu-
res ſubſcripſerunt. Taliter pendenti nomina omnium
captivorum præleguntur, vi torturæ omnes ei propo-
ſitiſ articuloſ affirmat; præterquam quod Adm.
Rdum Patrem Priorem in Gaesdonck, & Patrem
Henricum, nec non Haſenbergh ab hæc conſpiratione
immuneſ pronuntiet. Hæc Secretariuſ Prothocollo
inferit, Pergit ulteriuſ Exken, Bruxellaſ veniens
per Ampliſſimum Doctorem Melty vocatum eandem
ſupplicam Illuſtriſſimo Marchioni tradidi, & ex ejuſ-
dem ſerviſ intellexi Civibuſ Gochenſibuſ per quen-
dam Petrum nuntium Clivenſem gratioſè reſponſum
fuiſſe; verum ſe nescire ad cujuſ manuſ hæc literæ
pervenerant. Ad robur quoddam, & confirmatio-
nem hiſce extortis mendaciis addendam proſequitur
ſermonem ſuum Exken dicens: conjugem præme-
morati Marchionis è vivis ereptam eſſe. Hanc mor-
tem, & ingreſſum mariti in quâdam Abbatia veriti-
tati ſciebant congruere, quapropter reliqua confeſſa
facile admittebant, jam de adepta victoriâ ſibi gratu-
lanteſ. Addebat Exken Patrem Suppriorē in Gaes-
donck à ſe interrogatum, num omnia bene conſti-
tuta forent: dixit: ita. Hiſ per torturam honeſto iſti
cælibi effractiſ calumniis è collari dimittitur, & per
Secretarium confeſſio facta prothocollo inſcribitur.

C A P U T XVIII.

Miſerabilis renovata tortura Petri

Exken.

HIs peractiſ Petrus Exken ruruſ ex ferro iſto
collari dimittitur, & ad focum ibidem accen-
ſum deducitur, quo in loco miles quidam eidem quaſi
par-

parvulo puero cibum ori admoveat ex defectu, quod propriis manibus uti non posset; post hæc rursum ferream furibus destinatam caveam ascendere jubetur. Posterâ die revertuntur ad priora, & criminali isti Magistratui sistitur. Petrus Exken comparens flexis genibus præsentibus officiales orat, ut vitam tam miseram sibi abrumpant, & calamitatum finem faciant addens: per vim, & torturam hæc pristinâ die mentiri coactus fui; nolo ut mei causâ tot honesti cives improbam mortem patiantur, quia tota substantia rei à me dicta falsitati obnoxia est; malo mori, quàm torqueri. In æternum enim similia à me allegata vera non invenietis: ulterius dixit, Reverendum Dominum Suppriorẽ Henricum tum temporis non in Monasterio Gaesdonck, verùm Novesii in Capitulo fuisse. His auditis denuo proceditur ad torturam, & ad ferreum istud collare; verùm quia ex prioris diei tormento collum valdè intumuerat, summâ violentiâ cervicem torculari isti includunt. Taliter constrictus duabus fermè horis pendet pœnâ intolerabili angustiat, exclamat Exken coram Domino Deo conscientia mea patitur, absit à me, ut proximum meum falsa confessione morti violentæ consecrem, in æternum casus mihi exhibiti non probabuntur; veruntamen nulla misericordiæ spes apud indurata ista pectora reperiebatur. Manet ergo pendens, donec tandem solutionem imploret dicens, se ante hac factæ, falsæ quamvis confessioni inhærere velle. Appropinquat igitur trabali gressu scriptor confessionem manu tennens, & Petrus Exken adhuc in ferreo isto collari constrictus propriâ manu hanc subsignare contra voluntatem cogitur. Sequenti orta luce de prædictis, & pluribus examinatur desuper, officium quoddam apud

apud Serenissimum nostrum offerentes, dummodo verbis suis stare vellet. Dixit Exken rotundè non, gratia Principis mihi grata est; sed non sunt facienda mala ut inde eveniant bona; Charitas proximi, & concivium meorum, sicut & conscientia mea me obligat, ne talibus honestis familiis ullam infidelitatis maculam, multò minus infamem mortem infligam. Denuo intruditur ferreo isti collari, & de novo suspensus extrahitur. Sustinet tormentum fermè per ses-qui horam, clamat: solvite me, prædicta à me fateor. Liberatus tribunali amplius non sistitur. Undecimâ Martii iterum comparere cogitur coram Gubernatore Holtkracht, qui ait: in omnibus, quæ falsus fuisti, veritatem inveni. Respondet Exken: per inhumana vestra tormenta falsitatem mihi expressistis. Tandem vigesimâ primâ Martii divinâ favente clementiâ Petrus Exken à forte milite adjutus manus persecutorum suorum evasit. Hæc sunt formalia revocationis ad mortem usque torti Petri Exken, quæ facta fuit Xantis vigesimâ septimâ Martii Anno 1615. Cujus anima sine dubio purgata Domino Deo accepta fuerit.

C A P U T XIX.

Lambertus Charles nihil proficiens Textorem Clivos ducit, & Fiscalem Hagâ citat.

VIdeamus plura: Gubernator nullum favorabilem successum videns perditum istum Textorem secum Clivos ducit. Petrus Exken interim Apologiam suam, & rerum circumstantias, & miserabilem torturam toti mundo manifestat, & ex civitate Xantenſi scribit, & se purgat. Hisce non contentus